

Valtuustoaloite asunnottomuuden torjumiseksi ja asunnottomien aseman parantamiseksi

”Jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon”. Näin todetaan Suomen perustuslaissa. Tämän lisäksi yhteiskunnalla on velvollisuus edistää jokaisen oikeutta asuntoon.

Suomessa asunnottomiksi luetaan ulkona tai ensisuojoissa nukkuvat, asuntoloissa ja majoitusliikkeissä asuvat, erilaisissa laitoksissa asuvat, vapautuvat vangit, joilla ei ole asuntoa tiedossa, tilapäisesti sukulaisten tai tuttavien luona majoittuvat. Yli 70 % lukeutuu viimeksi mainittuun ryhmään.

Tampere on ollut mukana valtakunnallisissa hankkeissa, joissa asunnottomuutta on pyritty vähentämään ja siinä onkin onnistuttu melko hyvin. Tampereella kodittomien määrä on laskenut kymmenen viime vuoden aikana noin neljälläsadalla henkilöllä.

Vuonna 2018 Tampereella oli vailla asuntoa 202 henkilöä, heistä naisia 52. Päättyvänä vuonna asunnottomuus on kääntynyt uudelleen nousuun, vaikka naisten osalta on tapahtunut laskua. On huomattava, että tarkkaa asunnottomien määrää on mahdotonta sanoa, sillä kaikki vailla asuntoa olevat eivät näy tilastoissa.

Luvut eivät ole suuria suhteessa kaupungin asukaslukuun, mutta yksikin asunnon haluava asunnoton on liikaa. Jokainen voi kuvitella miten vaikeaa on saada elämänhallintaa kuntoon ilman pysyvää tukikohtaa, josta käsin voi hoitaa asioitaan. On myös täysin epäinhimillistä, että Suomen sääolosuhteissa tälläkin hetkellä ihmisiä asuu ja nukkuu metsissä, puistoissa, ylipäättään ulkosalla. Näillä ihmisillä on monesti päihdeongelma ja voi vain kuvitella miten turvattomassa tilanteessa erityisesti ilman majapaikkaa olevat naiset ovat.

Asunnottomuus on yhteiskunnallinen ongelma. Sen taustalla on monia syitä, perussyynä eriarvoisuus. Toimeentulovaikeudet ja köyhyys voivat olla ylisukupolvisia, periytyviä tai syntyä monista eri syistä. Ihminen voi menettää riittävän toimeentulon sekä asuntonsa pitkään jatkuneen työttömyyden, sairastamisen, avioeron tai muun kriisiytymisen, usein pitkittyneen päihdeongelman seurauksena. Eriarvoisuus on lisääntynyt muun muassa viime vuosien sosiaali- ja työttömyysturvan leikkauksilla. Myös toimeentulotuen KELA-siirron aiheuttamat viivästykset tukien maksamisessa ovat vaikuttaneet osaltaan häätöjen lisääntymiseen.

Koska suurella osalla asunnottomista on päihdeongelmia, on heidän auttamisekseen Asunto Ensiperiaate äärettömän tärkeä. Tämä inhimillinen lähtökohta ei toteudu riittävästi. Tarvitaan lisää asuntoja, joita voidaan osoittaa sekä niille asunnottomille, joiden pyrkimyksenä on päästä päihdeongelmista ja kuntoutua, sekä niille päihdeongelmaisille, jotka eivät pysty tähtäämään kuntoutumiseen. Tampereen asumispäivystyksen ja asumisyksikkö TASTU:n tilat Hervannassa Väkipyöränkadulla eivät ole riittävät. Ihmisiä on tällä hetkellä jopa lattiamajoituksessa, mikä ei ole ihmisarvolle sopivaa, eikä naisille ole omaa asuinsuojaa, jossa heidän yksityisyytensä olisi suojattu, jossa he voisivat olla turvallisesti ja parhaassa tapauksessa päästä kuntoutumisen alkuun. Aiemmin toiminut Naisten Suojakoti lopetettiin sen vuoksi, että asunnottomia naisia oli vain vähän. Tällä hetkellä jotkut ohjautuvat Ensi- ja turvakotiin, joka ei kuitenkaan ole se oikea paikka näille naisille.

Keskeistä asunnottomuuden vähentämisessä ja torjumisessa on ennaltaehkäisevä työ. Kolmevuotisessa valtakunnallisessa Asunnottomuuden ennaltaehkäisyn toimenpideohjelmassa

(AUNE) huomiota onkin kiinnitetty muun muassa asumisneuvonnan kehittämiseen, sekä asumissosiaalisen työotteen juurruttamiseen sosiaalityöhön. Tätä on syytä jatkaa, ja kehittää lisää toimia esimerkiksi asumisvalmennukseen, elämänhallinnan opetteluun, henkilökohtaiseen talousneuvontaan ja psyykkiseen tukeen. Vertaistuki on usein tehokas keino auttaa ongelmista uuteen alkuun. Tampereen Köyhyysohjelman toteuttamista on jatkettava.

Olennaista on ymmärtää, että pitkään ilman asuntoa olleiden, usein päihdeongelmista kärsivien ihmisten kohdalla edes pelkkä asunnon järjestyminen ei riitä ratkaisemaan asunnottomuutta. Sen syyt voivat löytyä kaukaa ihmisen elämänhistoriasta ja sosiaalisista suhteista. Asunnottomuus on kodittomuutta, joka tarkoittaa enemmän kuin kattoa pään päällä. Se tarkoittaa usein yhteiskunnasta syrjäytymistä, yksinäisyyttä, osattomuutta, oman arvottomuuden tunnetta, aiempiin rankkoihin elämäkokemuksiin pohjautuvaa vaikeutta kiinnittyä tavalliseen arkeen ja kotiin. Kodittomuus on myös psyykinen tila.

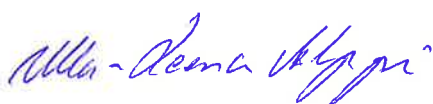
MARGI-tutkimusryhmän jäsenet Johanna Ranta ja Kirsi Juhila sanovat A-klinikan uutiskirjeessä Kodittomuus on muutakin kuin elämää ilman asuntoa seuraavasti: ”Kun asunnottomuutta lähestytään asuntopolitiikassa, sosiaali- ja terveystaloudessa, tutkimuksissa ja yhteiskunnallisessa keskustelussa kokonaisvaltaisemmin kodittomuutena, toistuvaan ja pitkäaikaiseen kodittomuuteen voidaan löytää pysyvämpiä ratkaisuja. Kodittomuutta kokeneelle on tärkeää tarjota tarvittaessa muutakin kuin katto pään päälle - kokonaisvaltaisille keskusteluille ja konkreettiselle toiminnalle pohjautuvaa, paikkaan kiinnittymisen tähtävää tukea, jossa huomioidaan ihmisen yksilöllinen elämäntilanne ja aiemmat kokemukset”.

Kaupungille on taloudellisestikin järkevää poistaa asunnottomuutta ja sen juurisyyt. Tähän työhön löytyy varmasti myös asiantuntevia yhteistyökumppaneita.

Asunnottomuus / kodittomuus on epäinhimillistä. Asunnottomuuden käännyttyä Tampereella uudelleen kasvuun esitämme, että viipymättä ryhdytään seuraaviin toimiin.

- Lisätään ennaltaehkäisevää työtä asunnottomuuden vähentämiseksi ja torjumiseksi.
- Lisätään asunnottomille asumispalveluita, sekä kokonaisvaltaista tukea kotiin kiinnittymiselle.
- Asunnottomille naisille osoitetaan oma asuntola / asumissuojat.

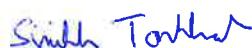
Tampereella 13.12.2019

Ulla-Leena Alppi

MIKKI AALTANEN

SINIikka TORSTNER

MILKA HAHELA

EIJKA KAMPURI

NOORA TAPIO

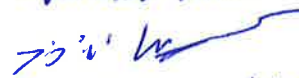
TEEMU PORTTIKIVI

AARNO RAUTAVARA

VEIKKO VALLIN

ARI WIGELIUS

INNA ROKOSA

RIITTA LYYTIKÄINEN

ANNE LIIMOLA

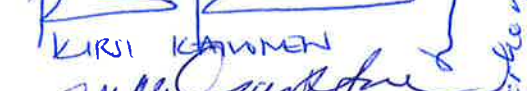
AILA DÜNDAR-SÄRVINEN

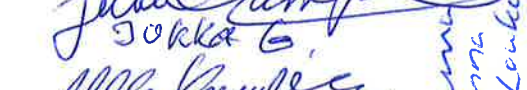
PEKKA SALMI

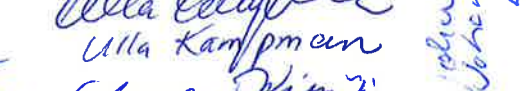
KIRSI KAAANEN

JUKKA OKSANEN

ULLA LEPPÄNEN

ANNE OKSANEN

JOHANNA LEHTIKALLIO